

Menestyvän verkoston edellytykset

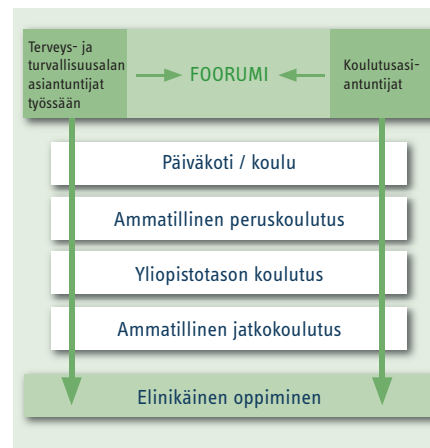
Euroopan työterveys- ja työturvallisuusopetusverkosto Enetosh (European network education and training in occupational safety and health) on ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa areena, jolla voidaan systemaattisella tavalla käydä keskustelua ja vaihtaa kokemuksia työterveys- ja työturvallisuusopetuksesta kouluissa ja oppilaitoksissa. Enetosh syntyi lokakuussa 2005 Euroopan komission rahoittamana Leonardo da Vinci -ohjelman projektina, joka päättyi lokakuussa 2007. Projektin alussa mukana oli 13 kumppania 10 eri maasta. Nykyään Enetosh-verkostossa on 36 kumppania 16 Euroopan maasta. Verkostoa koordinoi saksalaisen lakisääteisen tapaturmavakuutusjärjestelmän koulutuslaitos BGAG (Institut Arbeit und Gesundheit) Dresdenissä.

Enetosh-tavoitteet

Enetosh tukee työterveys- ja työturvallisuusopetuksen laadunvarmistusta Euroopassa ja kannustaa työterveyden ja -turvallisuuden opetuksen juurruttamiseen koulutusjärjestelmään laadukkaalla ja korkeatasoisella tavalla. Näin Enetosh toteuttaa tärkeää tavoitetta, jonka Euroopan yhteisö on asettanut strategiassaan, joka koskee työterveyttä ja työturvallisuutta työpaikalla 2007-2012. Koska Enetosh lähtee ajatuksesta, että työterveys ja työturvallisuus ovat keskeinen osa elinikäistä oppimista, kattaa se kaikki kouluasteet päiväkodista, peruskoulusta, yleissivistävästä ja ammatillisesta koulutuksesta sekä korkeakoulusta työelämään ja aikuis-koulutukseen saakka.

Enetosh on tarkoitettu seuraaville kohderyhmille:

- kouluttajat tapaturmavakuutuslaitoksissa Euroopassa
- kasvatusta ja opetushenkilöstöä lasten ja nuorten koulutuksessa sekä aikuiskoulutuksessa (päiväkotien henkilökunta, opettajat, kouluttajat, korkeakoulujen opetushenkilökunta, freelance-kouluttajat)
- välittäjätahot ja poliittiset vaikuttajat (mm. järjestöt, ministeriöt, työmarkkinaosapuolet, EU-komissio).

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tähän mennessä kerätty 332 hyvän käytännön esimerkkiä työterveys- ja työturvallisuusopetuksesta 26 eri maasta. On myös kehitetty laatustandardi työterveys- ja työturvallisuus-kouluttajille ja opettajille.

Päätoimittajalta

Enetosh on nyt itsenäinen verkosto. Se tarjoaa hyvän tilaisuuden tarkastella tämän alunperin EU-rahoitteen projektin vaiheita ja tuloksia. Tässä tiedotteessa kuvaamme Enetosh-verkoston syntyä, pohdimme hyvän verkostotoiminnan edellytyksiä ja suuntaamme katseemme tulevaisuuteen.

Ulrike Bollmann

Sisältö

- 1 | Päätoimittajalta
| Menestyvän verkoston edellytykset
- 2 | Menestyksen esteet
| Hyvä käytäntö
| Enetosh-standardi
- 3 | Verkoston arviointi
| Enetosh-virstanpölväät
- 4 | Koulutus & Innovaatio -tapahtuma
| Verkoston tulevaisuus
| Enetosh

Julkaisutiedot

BGAG -Institute Work and Health of German Social Accident Insurance (DGUV)
Königsbrücker Landstrasse 2
01109 Dresden
Germany

Toimitus: Dr. Ulrike Bollmann
Sähköposti: enetosh@dguv.de
Internet: www.enetosh.net

ENETOSH on avoin verkosto – katso „Who is who“ verkkosivuillemme tai liity jäseneksi!

Education and Culture

Leonardo da Vinci

MENESTYVÄN VERKOSTON EDELTYKSET

- verkoston jäsenten hyvä keskinäinen vuorovaikutus
- molemminpuolinen ymmärrys ja luottamus
- ideoiden ja kokemusten vaihto
- vähän byrokratiaa ja hierarkiaa
- vastavuoroisuus verkostotyössä
- läpinäkyvyys
- yhteinen tehtävä
- yhdessä sovitut tavoitteet ja menetelytavat
- kulttuurinen muutos verkostossa
- säännölliset henkilökohtaiset tapaamiset
- kumppanien määrän kasvu
- verkoston taustalla olevan ajatuksen pitkän tähtäimen kehittäminen
- johdonmukainen, verkostoitumisprosessia seuraava arviointi
- poliittiset puitteet (esim. Euroopan yhteisön strategia, eurooppalainen tutkintojen viitekehys EQF)

MENESTYKSEN ESTEET

- kielivaikeudet
- liiallinen keskittyminen verkoston koordinaattorin ja yksittäisten kumppanien väliseen kanssakäymiseen
- usein tapahtuvat henkilövaihdokset
- erilaiset tai eri tavoin kehittyneet työterveys- ja työturvallisuusopetuksen järjestelmät Euroopassa
- puuttuva vuorovaikutus työterveys- ja työturvallisuuskoulutusta antavien tahojen ja muun koulutusjärjestelmän välillä kansallisella tasolla
- kansallinen verkostotoiminta ei saa riittävää tukea

ENETOSH standardi

Standardin tarkoituksena on yleisesti parantaa työterveys-, työturvallisuus- ja työsuojelukouluttajien ja opettajien pätevyyttä Euroopassa. Erityistä tässä standardissa on, että se kattaa osaamisen sekä kouluttajakoulutuksessa että työterveys- ja työturvallisuusosalalla.

Standardi on tukena henkilöstön rekrytinnissa ja kehityksessä. Lisäksi sitä voidaan käyttää pohjana koulutusten kehittämisessä. Kansallisella tasolla Enetosh-standardia voidaan käyttää henkilösertifiointiin.

Enetosh-standardi käsittää neljä osaamisaluetta:

1. Opetus ja koulutus
2. Työterveys- ja työturvallisuus
3. Terveyden edistäminen työpaikalla
4. Turvallisuusjohtaminen

Hyvän käytännön esimerkit

Enetosh-hankkeen hyvän käytännön esimerkit työterveys- ja työturvallisuusopetuksesta on kerätty, valittu ja kuvattu sovitun laatukriteereitä noudattaen.

Jo projektin alkuvaiheessa kehitettiin laadunhallintajärjestelmä, joka koostuu seuraavista välineistä: kriteerit hyvän käytännön esimerkkien valintaan, kuvauslomake, koodausjärjestelmä, toimituskunta ohjesääntöineen sekä ohjeet Enetosh-portaalin käyttöön.

Kaikki valitut hyvän käytännön esimerkit julkaistaan Enetosh-portaaliin perustetussa tietokannassa (Toolbox). Esimerkit voidaan

Standardi kuvaa työterveys- ja työturvallisuusopettajille ja opettajille asetettuja vaatimuksia. Enetosh-standardin kehittämisessä havainnointiin konkreettisia työtilanteita ja käyttäytymistä näissä tilanteissa. Kuvaukset systematisoitiin eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten mukaisiksi. Tämän ansiosta voidaan tehdä yleiseurooppalaisia vertailuja.

Enetosh-osaamisstandardin on hyväksynyt 14 yhteisöä 10 Euroopan maasta. Standardi on käännetty 11 kielelle ja se on tulostettavissa asianmukaisine tarkastusluetteloineen Enetosh-verkkosivuilta osoitteessa: www.enetosh.net.

Standardia kehitetään edelleen yhteistyössä Dresdenin teknillisen yliopiston kanssa.

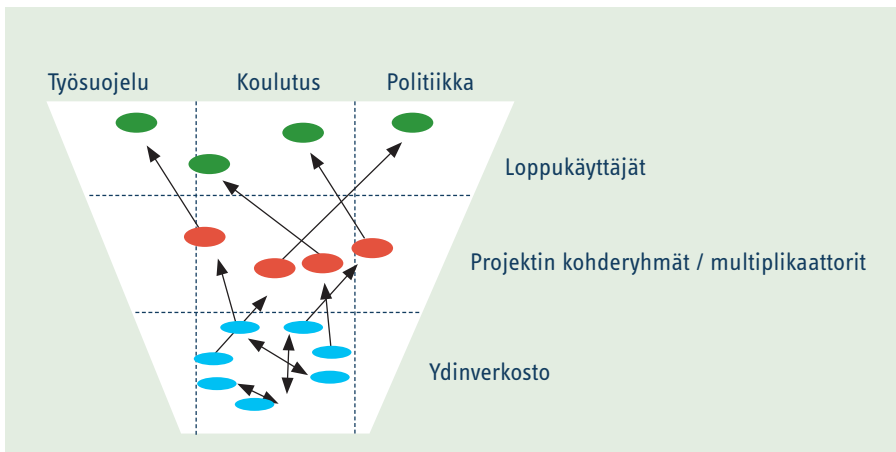

3. projektitapaaminen Prahassa: ENETOSH-standardien yhteinen laadinta

hakea tiettyjen valintakriteerien tai hakusanojen avulla. Ruudulla näkyvät lyhyet tiedot englanniksi sekä linkki esimerkin/ organisaation verkkosivuille kunkin maan omalla kielellä. Joihinkin hyvän käytännön esimerkeihin voi tutustua tarkemmin (Good practice) ja osa on koottu aihepiireittäin (News).

Hyvän käytännön esimerkit ovat hyödynnettävissä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusopetuksen menetelmällisessä kehittämisessä. Niiden on myös tarkoitus edistää työterveys- ja työturvallisuusopetuksen integroimista kansallisiin koulutusjärjestelmiin.

Verkoston arviointi

Lüneburgin Leuphana-yliopiston arviointi- ja laadunkehittämislaitos arvioi Enetosh-projektia sen kaikissa vaiheissa. Arviointi kohdistui sekä yhteistyöhön projektin sisällä (sisäinen arviointi) että projektin ja sen tulosten vastaanottoon kohderyhmien keskuudessa (ulkoinen arviointi).

Ulkoisen arviointi perustui malliin, jossa erotettiin kolme eri kohderyhmää: ydinverkoston kumppanit, välittäjätahot ja loppukäyttäjät kolmelta eri alueelta (työterveys- ja työturvallisuus, koulutus, politiikka).

Arvioinnissa käytettiin pääosin standardoituja kyselylomakkeita ja puolistrukturoituja haastatteluja. Myös Enetosh-verkkosivujen käyttö arvioitiin kävijämäärien perusteella (logfile-tilastot).

Viisiportaisella asteikolla (1 = erittäin tyytymätön - 5 = erittäin tyytyväinen) projektikumppanien keskimääräinen tyytyväisyys lisääntyi projektin edetessä 3,5:stä 4,2:een ja lopulta 4,6:een. Kysyttäessä projektin merkittävimpiä saavutuksia esiin tuli erityisesti neljä aihepiiriä: hyvän käytännön esimerkit, Internet-portaali, standardit ja verkoston vakiintuminen.

Ulkoiseen arviointiin keväällä 2007 osallistuneista 83 välittäjätahojen edustajasta ja loppukäyttäjistä vielä 15 osallistui syksyllä 2007 tehtyyn uusintakyselyyn, jolloin vastausprosentiksi tuli noin 27 %. Uusintakyselyyn mennessä 54 % vastaajista oli jo tiedottanut projektista muille (yhteensä noin 250 henkilölle). 78 % välittäjätahojen edustajista ja loppukäyttäjistä oli projektin jatkamisen kannalla tai kiinnostuneita jatka-

maan omaa osallistumistaan (75 %). Välittäjätahot pitivät projektia periaatteeltaan ja sisällöltään oikeana. Välittäjätahojen kritiikki kohdistuu ennenkaikkea siihen, että askelkäytäntöön ja viime kädessä standardin hyväksyminen jäivät puuttumaan. Projektin tulosten tunnetuksi tekemisestä on keskusteltava vielä.

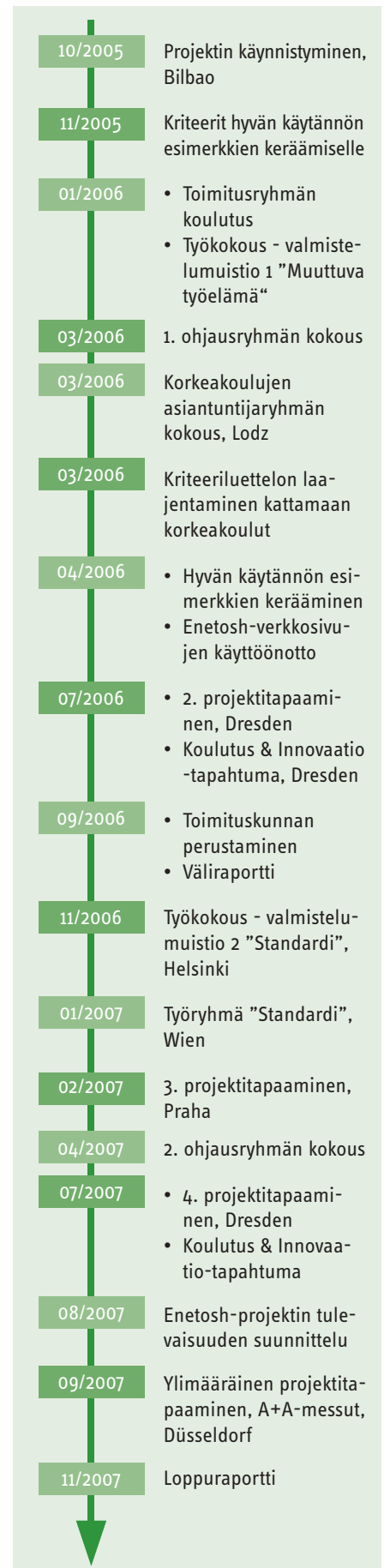
Kävijöiden määrä Enetosh-verkkosivuilla on lisääntynyt selvästi koko projektin kulun ajan. Samalla kuitenkin luettujen sivujen määrä ja yksittäisten sivujen lukemiseen käytetty aika on vähentynyt. Todettakoon, että vuonna 2007 Enetosh-sivuilla kävi yhteensä 12 300 henkilöä, mutta puoli vuotta projektin päättymisen jälkeen kesällä 2008 kävijöitä oli 24 986.

2005: Sopimuksen virallinen allekirjoitustilaisuus eurooppalaisen koulutuksen kansallisessa virastossa

(vasemmalta Klaus Fahle, Ulrike Bollmann ja Walter Eichendorf)

Enetosh-virstanpylväät

Kansainvälinen foorumi: Koulutus & Innovaatio

Koulutus & Innovaatio -foorumi perustettiin vuonna 2001 Saksan tapaturmavakuutusjärjestelmän kouluttajien kohtaamispaikaksi. Enetosh-hankkeen myötä Koulutus & Innovaatio -foorumista on kehittynyt kansainvälinen tapahtuma tiedon- ja kokemusten vaihtamiseksi työterveys- ja työturvallisuuskoulutusta koskevilla kysymyksillä. Vuodesta 2004 lähtien foorumin järjestäjänä on toiminut Euroopan työterveys- ja työturvallisuusvirasto.

Kun Koulutus & Innovaatio -foorumin painopiste oli ensin metodisissa innovaatioissa tiedonvaihdon edistämiseksi työturvallisuuden alalla, Enetosh on tuonut ohjelman sisällöllisiin tavoitteisiin työterveys- ja työturvallisuusopetuksen integroinnin kaikille koulutusasteille.

Koulutus & Innovaatio on tarkoitettu kaikille, jotka ovat tekemisissä työsuojelun, työterveyden ja työturvallisuuden opettamisen kanssa, varhaiskasvattajille, opettajille, luonnoitsijoille ja poliittisille päätöksentekijöille, jotka pitävät tärkeänä työterveys- ja turvallisuusopetuksen integroimista koulutusjärjestelmän kaikille asteille.

Foorumin peruseriaatteita ovat:

- osallistujat ovat toimijoita tai heistä tulee foorumin aikana innokkaita toimijoita, jotka löytävät omat voimavaransa
- foorumi on tuotantotapahtuma, ts. jokainen Koulutus & Innovaatio perustuu omaan dramaturgiaan ja metaforiikkaan
- myös epätavallisia koulutusmenetelmiä käytetään
- tapahtumissa tartutaan uusiin aiheisiin ja painostetaan sisällöllisiin ja metodisiin virikkeisiin
- osallistujat luovat keskenään verkostoja, jotka perustuvat kiinnostaviin työkontakteihin
- tapahtuman ohjelmasta vastaa erillinen ohjausryhmä; vuodesta 2006 lähtien mukana on myös Enetosh-verkoston jäseniä
- Training&Innovation - prosessi ja tulokset arvioidaan jo tapahtuman aikana
- tapahtuman aineisto on nähtävillä Internetissä: <http://www.dguv.de/bgag/de/veranstaltungen/tundi/index.jsp> ja www.enetosh.net. Koulutus & Innovaatio 2007 -tapahtumasta julkaistaan oma raportti.

Jokainen Koulutus & Innovaatio -foorumi on tärkeä virstanpylväs pyrkimyksissämme parantaa työterveys- ja työturvallisuuskoulutuksen laatua sekä integroida alan opetus ja koulutus eurooppalaisiin koulutusjärjestelmiin.

Enetosh-verkoston tulevaisuus

Verkoston tulevaisuuden haasteita ovat:

- Enetosh-standardien edelleen kehittäminen ja soveltaminen käytäntöön
- Enetosh-mentorien hyödyntäminen kansallisella tasolla
- tiedonvaihto terveys- ja turvallisuuskasvatus-/työterveys- ja työturvallisuuskoulutusjärjestelmistä Euroopassa (esim. kansainvälisissä ja kansallisissa työryhmissä)
- Enetosh-verkoston laajeneminen EU-jäsenyyttä haakeviin maihin

ENETOSH

Ydinverkosto

BGAG – Institute Work and Health of the German Social Accident Insurance (DGUV), Saksa

CIVOP – CIVOP - Occupational Safety Information and Education Centre, Tšekki

BAR U&F - Branch Working Environment Council Education and Research, Tanska

Leuphana University of Lueneburg, Saksa

BG BAU - Institution for statutory accident insurance and prevention for the construction industry, Saksa

BGW - Institution for Statutory Accident Insurance and Prevention in Health and Welfare Services, Saksa

ISPESL - National Institute of Occupational Safety and Prevention, Italia

LDRMT - Lithuanian Labour Market Training Authority, Liettua

TU Delft - Delft University of Technology, Alankomaat

AUVA - Austrian Institute for Statutory Accident Insurance, Itävalta

NIOM - Nofer Institute of Occupational Medicine, Puola

Työterveyslaitos, Suomi

ISGÜM - Occupational Health and Safety Centre, Turkki

Seuraavat instituutiot ovat toimineet aktiivisesti projektin aikana hiljaisina kumppaneina: CIOP-PIB (PL), RGUVV (DE), BAuA (DE), DGB-Bildungswerk (DE), LAS (DE), HSL (UK), MOSHA (MK), Arbeitsinspektorat (AT), TÜV SÜD (DE), University of Hannover - Weiterbildungsstudium Arbeitswissenschaft (DE), VUBP (CZ), University of Nottigham (UK), Prevent (BE), SUVA (CH), ROMTENS Foundation (RO).

Projektin päättymisen jälkeen tulleita uusia jäseniä ovat:

AIAS (IT), AWO Sachsen (DE), University of Munich - Institut und Poliklinik für Arbeits-, Sozial- und Umweltmedizin (DE), EFBH (EU) ja Portugalin kansallinen verkosto.